

T.C. MANAMA BÜYÜKELÇİLİĞİ

TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

BAHREYN OTOMOTİV YEDEK PARÇA SEKTÖRÜ RAPORU

1. GİRİŞ¹

Bahreyn Körfez Bölgesinde otomotiv talebinin ve buna bağlı olarak da oto yedek parça talebinin en canlı olduğu ülkelerden biridir. Körfez Bölgesinde 2020 yılında yeni araç satışları keskin bir şekilde düşerken, Bahreyn’de düşüş %17,9’da kalmış, büyük rakamlara ulaşmamıştır. Bahreyn’in aşılmasını da büyük ölçüde tamamlamış olmasıyla 2021 yılından itibaren ekonominin canlanmış, turizm açılmış ve bunlara bağlı olarak otomotiv talebi de artmıştır. Alım gücü yüksek bir pazar olan Bahreyn’de otomotiv talebinin önümüzdeki yıllarda da artarak süreceği tahmin edilmektedir. Özellikle SUV ve lüks araçlarda talep güçlüdür. Benzin fiyatlarının ucuz olması da araç sahipliğini teşvik etmektedir. Ayrıca Bahreyn hükümetinin toplu taşıma filosunu yenilemeye başlamasıyla otobüs segmentinde de talep artışı yaşanacaktır. Fitch Solutions firmasının tahminine göre 2019 yılında 27 bin olan yıllık araç talebi yılda ortalama %2,7 artışla 2030 yılında 29,5 bine ulaşacaktır.

2021 yılında yeni araç satışlarının %4,8 oranında arttığı, yolcu araçlarında artış %5 olurken, ticari araç satışlarının %3,2 ile daha düşük bir artış oranı gösterdiği tahmin edilmektedir (Fitch Solutions, 2021).

Bahreyn’de otomotiv ve otomotiv yedek parça üretimi bulunmamaktadır. Talebin tamamına yakını ithalat ile karşılanmaktadır. Bu açıdan Bahreyn Türk otomotiv yedek parça sektörü için önemli potansiyel barındırmaktadır. Son on yılda Bahreyn’in oto yedek parça talebi çok yüksek oranlarda artmıştır.

2. BAHREYN

2.1 Siyasi, Demografik, Ekonomik Görünüm

Bahreyn, 1,5 milyon nüfusuyla ve 778 km² yüz ölçümüyle Körfez’in en küçük ülkesidir. Ancak, Orta Doğu ve Afrika standartları düşünüldüğünde oldukça zengindir ve tüketici talebi güçlüdür. Nüfusun 712,4 bini yani, %47,4’ü Bahreyn vatandaşı Araplardır. Kalan nüfusun büyük kısmı Hintli, Pakistanlı ve Bangladeşlilerden oluşmaktadır. Batılı göçmen çalışanlar da oranı daha az olmakla birlikte mevcuttur. Ülke nüfusunun %73,7’si Müslümanlardan, %9,3’ü Hristiyanlardan, %0,1’i Musevilerden ve kalanı Hindu, Budist ve diğer dinlerin mensuplarından oluşmaktadır.

Ülke, 1971 yılında İngiltere’den bağımsızlığını kazanmıştır. Ülkenin ilk Emiri İsa Bin Salman Al Halifa’dır. Şeyh İsa’nın 1999 yılında ölümünden sonra yerine oğlu Hamad Bin İsa Al Halifa geçmiştir. Şeyh Hamad, 2002 yılında ülkenin rejimini anayasal monarşi olarak değiştirmiş, Kral unvanı almış ve aşamalı bir siyasi reform ve serbestleşme sürecini başlatmıştır. 2002 yılında kurulan yeni sistem iki kamaralı bir parlamento sistemidir. Temsilciler meclisi 4 yılda bir seçimle gelmektedir. Şura Konseyi ise doğrudan Kral tarafından atanmaktadır ve güçleri daha fazladır. Temsilciler Meclisi kanun önerebilmekte fakat kanun çıkaramamaktadır. Diğer taraftan bütçede değişiklik yapma ve reddetme hakkına sahiptir.

¹ Veriler ve tahminler : Fitch Solutions (2021), “Bahrain Autos Report | Q2 2021”, www.fitchsolutions.com

Ülkenin resmi dili Arapça'dır. Ancak ülkenin yarısından fazlasını yabancılar oluşturmakta ve İngilizce çok yaygın olarak konuşulmaktadır. Hintli, Bangladeşli ve Pakistanlı nüfusun oranının çok yüksek olması sebebiyle Urduca, Hintçe ve Bangladeş dilleri de yaygın konuşulan diller arasındadır.

Tablo 1: Ekonominin Genel Yapısı

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
GSYH (Cari milyon ABD Doları)	32.235	35.474	37.652	38.467	34.729	39.104	41.057	42.867
GSYH (Cari milyon Bahreyn Dinarı)	12.120	13.338	14.157	14.464	13.058	14.703	15.437	16.118
Kişi Başı GSYH (\$, Satın Alma Gücü Paritesiyle)	44.834	47.486	49.392	52.234	50.567	53.128	55.15	57.039
Reel GSYH % Değişim Oranı (sabit fiyatlarla)	3,6	4,3	1,8	1,8	-4,9	2,2	4,1	3,1

Kaynak: Büyüme oranları gerçekleştirmeleri Bahreyn Maliye ve Milli Ekonomi Bakanlığı, GSYH sektör payları Economist Intelligence Unit, diğerleri IMF World Economic Outlook Veri Tabanı. 2021-2023 rakamları IMF tahminidir.

Korona salgını başlamadan önce Bahreyn'in milli geliri 2019 yılı itibariyle 38,5 milyar ABD dolarına varmıştı. 2018 yılında bu rakam 37,6 milyar dolar seviyesindeydi. Satın alma gücü paritesiyle kişi başına milli gelir 2019 yılında yaklaşık 52,2 bin ABD dolarına denk gelmekteydi. 2017 yılında %4,3 olarak gerçekleşen GSYH artışı 2018 yılında bütçe ve cari denge sorunları sebebiyle %1,8 seviyesinde gerçekleşmişti. 2019 yılında da reel GSYH büyüme oranı %1,8 oranında kalmıştı.

Bahreyn 2020 yılında korona virüs etkisiyle oluşan talep düşüşünden bütün ülkeler gibi olumsuz etkilenmiştir. İlaveten, petrol fiyatlarının çok düşmüş olması bütçe gelirlerinin %70'i petrol ve ürünleri ihracatından geldiği için ülkeyi olumsuz etkilemiştir. Bahreyn Bölgenin önemli turizm merkezlerindedir ve korona virüs salgını sebebiyle turizmde de çok ciddi gelir kayıpları yaşanmıştır. Ülkenin milli geliri 2020 yılında %4,9 oranında küçülmüştür. 2021 yılında korona salgının ülkede bir ölçüde kontrol altına alınması ve petrol fiyatlarının artması sebebiyle ekonomi toparlanmaya başlamış; milli gelir %2,2 oranında büyümüştür.

IMF'nin dünya ekonomisine ilişkin 2022 yılı büyüme oranı tahmini %4,4 ve 2023 yılı tahmini ise %3,8'dir. Yine IMF, Ortadoğu ve Orta Asya ülkeleri için 2022 büyüme tahminini %4,3 ve 2023 büyüme tahminini %3,6 olarak açıklamıştır. IMF Bahreyn ekonomisinin 2022 büyüme oranını %3,3 olarak tahmin ederken Bahreyn Maliye ve Ulusal Ekonomi Bakanlığı ülkenin 2022 yılı GSYH büyümesine ilişkin tahminini %4,1 olarak açıklamıştır.

2.2 Dış Ticaret Politikası, Dış Ticaret Yapısı, Ticari İlişkileri ve Türkiye ile İkili Ticaret

Bahreyn'in ticaret rejimi liberaldir. Gümrük vergisi oranları düşüktür. Ülke Dünya Ticaret Örgütü üyesidir ve Türkiye ile arasında halihazırda herhangi bir tercihli ticaret anlaşması olmadığından Türkiye'ye MFN tarife oranlarını uygulamaktadır. Bahreyn KİK (Körfez İşbirliği Konseyi-Gulf Cooperation Council-GCC) üyesi olarak bu Konseyin üyeleri arasındaki gümrük birliği gereği üye olmayan ülkelere Konseyin ortak gümrük tarifelerini uygulamaktadır. Buna göre, temel gıda maddeleri ve ilaçlar dışındaki malların tamamına yakının ithalatında uygulanan gümrük vergisi oranı % 5'tir (428 adet temel gıda ve ilaç ise gümrük vergisinden muaftır).

Bahreyn AB ile ekonomik ilişkilerini KİK çerçevesinde yürütmekte ve AB-KİK Serbest Ticaret Anlaşması görüşmelerinde aktif rol oynamaktadır. KİK içinde ekonomik bütünleşmenin süratle kurulmasını savunmaktadır. Türkiye'nin Körfez Ülkeleriyle daha önce başlanmış olan STA görüşmeleri son yıllarda yaşanan siyasi sorunlar sebebiyle durmuştur.

Pan-Arab Serbest Ticaret Alanı (PAFTA ya da GAFTA), Arap Ülkeleri arasındaki en önemli ekonomik hareketlerden birisi olup; 1998 yılından beri 17 Arap Ülkesi (S. Arabistan, Bahreyn, Mısır, Irak, Ürdün, Kuveyt, Lübnan, Libya, Fas, Umman, Katar, Sudan, Suriye, Tunus, BAE, Yemen, Filistin) arasında Arap Ortak Pazarı hedefine yönelik çalışmalar yapmaktadır. Üye ülkeler arasında serbest ticaret anlaşması uyarınca karşılıklı ticarete gümrük vergi oranları sıfırlanmıştır.

Bahreyn, KİK haricindeki diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkilerini de geliştirme arayışındadır. Bu amaçla özellikle Güneydoğu Asya ülkelerine yönelik ekonomik ve ticari açılım politikalarını son yıllarda hızlandırmıştır. Bu çerçevede, Doğu ve Güneydoğu Asya (Hindistan, Pakistan, ÇHC, Tayland, Filipinler, Malezya ve Singapur) ülkeleriyle yakın ilişkiler geliştirilmesi ve ekonomik işbirliğinin hukuki zeminini oluşturacak anlaşmaların tamamlanması için çaba göstermektedir. Bahreyn'in Singapur ile STA'sı vardır.

Bahreyn, 2006 yılında ABD ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalayan ilk Körfez ülkesi olmuştur. Özellikle ülkenin ithalatında ve ihracatında ABD'nin önemi büyüktür. İthalatta Çin, Suudi Arabistan'dan sonra ikinci sıradadır; tekstil, giyim, mobilya, oyuncak gibi sektörlerde önemli pazar payına sahiptir. Teknolojik ürünlerde ise ABD pazara hâkimdir.

Tablo 2: Dış Ticaret

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mal İhracatı (FOB, milyon dolar)	12.785	15.376	18.044	18.117	14.085	22.400	17.601
Mal İthalatı (FOB, milyon dolar)	-13.588	-16.076	-19.110	-18.589	-15.536	-17.500	-17.490
Dış Ticaret Dengesi (milyon dolar)	-804	-700	-1066	-471	-1451	4900	112
Cari Denge (milyon dolar)	-1.493	-1.450	-2435	-794	-3245	2600	-1078
Cari Denge/GSYH (%)	-4,6	-4,1	-6,5	-2,1	-9,3	6,7	-1,0

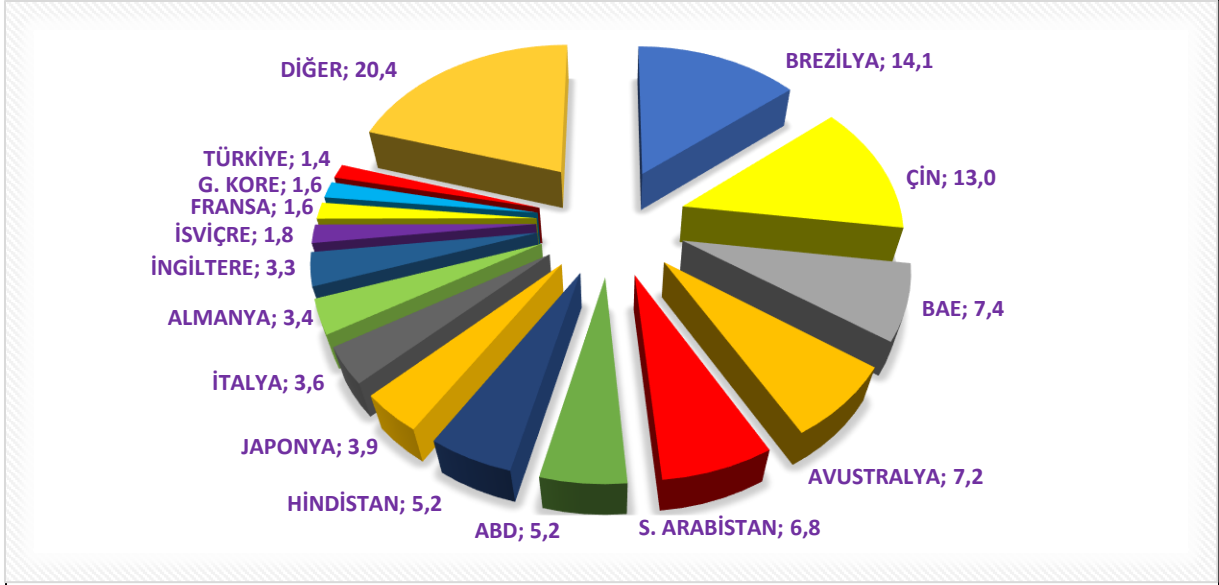
Kaynak: Economist Intelligence Unit ve IMF World Economic Outlook

Bahreyn'in dış ticareti genellikle fazla veren bir görünümdeydi. Ancak, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında petrol fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle sırasıyla 804 milyon, 700 milyon ve 1 milyar dolar dış ticaret açığı verilmişti. 2019 yılında ise ihracat 18,1 ve ithalat yaklaşık 18,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmişti; 471 milyon dolar dış ticaret açığı verilmişti. Bahreyn'de 2016 ve 2017 yıllarında cari açığın GSYH'ya oranı da sırasıyla %4,6 ve %4,1 gibi büyük oranlara ulaşmıştı. 2018 yılında 2,4 milyar dolar cari açık verilmişti; cari açık GSYH'nın %6,5'ine ulaşmıştı. Cari açığın GSYH'ya oranı ise 2019 yılında önemli oranda düşerek %2,1 civarında gerçekleşmiştir. Ancak 2020 yılında korona virüs krizinin etkisiyle cari açık çok yüksek oranda artmış, GSYH'nın %9,3'üne ulaşmıştır.

2021 yılında ise ihracattaki yüksek oranlı artışların, petrol ve alüminyum fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle GSYH'nın %6,7'sine ulaşan cari fazla verilmiştir. Bahreyn'in cari hesabı 2020 yılındaki 3,24 milyar dolar açıktan 2021 yılında 2,6 milyar dolar fazlaya dönmüştür. Bahreyn'in toplam ihracatı 2020 yılında 14,1 milyar dolar iken 2021 yılında %59 oranında artarak 22,4 milyar dolara çıkmıştır. Petrol ihracatı %67,4 artışla 9,9 milyar dolara çıkarken petrol dışı ihracat %52,9 artışla 12,4 milyar dolara ulaşmıştır. İthalat daha düşük oranda, %23,1 artmış ve 17,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bahreyn'in petrol dışı ithalatında 2021 yılı itibarıyla en büyük paya %14,1 ile Brezilya sahiptir. Onu %13 payıyla Çin, %7,4 payıyla BAE, %7,2 payıyla Avustralya, %6,8 payıyla Suudi Arabistan izlemektedir. Türkiye %1,4 payıyla 15. sıradadır. Bahreyn istatistiklerine göre Türkiye'nin ülkeye ihracatı 201,5 milyon dolardır. Türkiye istatistiklerine göre ise 2021 yılında ülkeye ihracatımız 173,2 milyon dolar seviyesindedir.

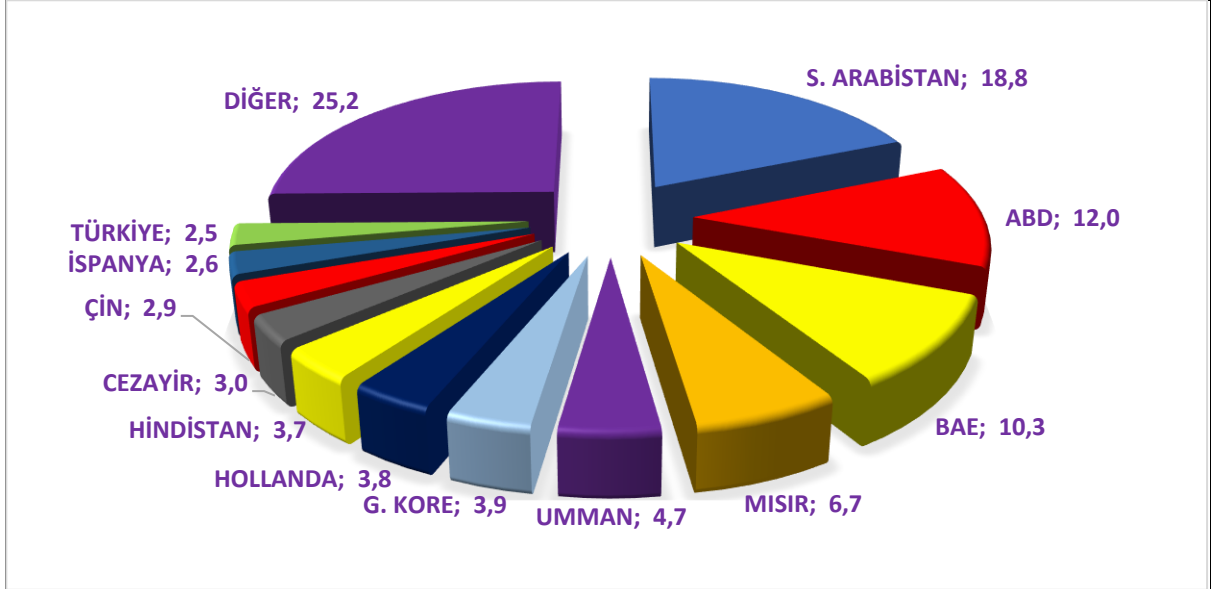
Grafik 1 : Bahreyn'in Petrol Dışı İthalatındaki Başlıca Ülkeler (2021 itibariyle % pay)

Kaynak: Bahrain Open Data Portal

Grafik 2'de Bahreyn'in 2021 yılında petrol dışı ihracatındaki başlıca ülkeler görülmektedir. En yüksek payı %18,8 ile Suudi Arabistan alırken, onu %12 payıyla ABD, %10,3 payıyla BAE, %6,7 payıyla Mısır ve %4,7 payıyla Umman izlemektedir. Türkiye %2,5 payıyla 12. sıradadır. Bahreyn istatistiklerine göre 2021 yılında Türkiye'nin Bahreyn'den ithalatı 267 milyon dolarken, Türkiye istatistiklerine göre bu rakam 360,5 milyon dolardır.

Grafik 2 : Bahreyn'in Petrol Dışı İhracatındaki Başlıca Ülkeler (2021 itibariyle % pay)

Kaynak: Bahrain Open Data Portal

Türkiye'nin Bahreyn ile 2003 yılından bu yana ikili ticareti Tablo 3'te görülmektedir. Türkiye Bahreyn ile ticaretinde genellikle fazla vermektedir; 2003 yılından 2020 yılına kadar sadece 3 yılda, 2006, 2007 ve 2014 yıllarında dış ticaret açığı verilmiştir. 2018 yılında ihracatta %31,3, ithalatta %0,05 artış yaşanmıştır. 2018 yılında dış ticaret fazlası 112 milyon dolara yaklaşmıştır. İhracattaki bu artış 2010 yılından sonra gözlemlenen en yüksek artıştır. 2019 yılında 2018 yılına göre ihracatta %10,8 düşüş, ithalatta ise %2,7 artış yaşanmıştır. 2020 yılında ise Bahreyn'e ihracatımız %24,5 oranında ve ithalatımız

%7,2 oranında azalmıştır. 2021 yılında ise ihracatımız %14,1 azalırken ithalatımız %102,6 oranında artmıştır.

Tablo 3: Türkiye-Bahreyn İkili Dış Ticareti

Yıl	İhracat \$ / Bin	İhracat Değişim %	Genel İhracata Oranı %	İthalat \$ / Bin	İthalat Değişim %	Genel İthalata Oranı %	Hacim \$ / Bin	Denge \$ / Bin
2003	28.856	70,4	0,06	15.173	-20,1	0,02	44.029	13.683
2004	54.416	88,6	0,09	18.101	19,3	0,02	72.517	36.315
2005	41.915	-23,0	0,06	18.929	4,6	0,02	60.844	22.987
2006	35.303	-15,8	0,04	44.852	136,9	0,03	80.155	-9.549
2007	76.651	117,1	0,07	119.423	166,3	0,07	196.074	-42.772
2008	308.223	302,1	0,23	95.516	-20,0	0,05	403.740	212.707
2009	113.712	-63,1	0,11	24.289	-74,6	0,02	138.001	89.423
2010	172.024	51,3	0,15	71.682	195,1	0,04	243.706	100.342
2011	160.418	-6,7	0,12	111.454	55,5	0,05	271.872	48.965
2012	208.520	30,0	0,14	158.922	42,6	0,07	367.442	49.597
2013	199.065	-4,5	0,13	172.478	8,5	0,07	371.543	26.587
2014	204.085	2,5	0,13	294.342	70,7	0,12	498.428	-90.257
2015	225.296	10,4	0,16	104.471	-64,5	0,05	329.766	120.825
2016	193.281	-14,2	0,14	127.780	22,3	0,06	321.061	65.500
2017	227.469	17,7	0,14	186.751	46,2	0,08	414.221	40.718
2018	298.704	31,3	0,18	186.842	0,0	0,08	485.546	111.862
2019	266.453	-10,8	0,15	191.813	2,7	0,09	458.266	74.639
2020	201.643	-24,3	0,12	177.923	-7,2	0,08	379.567	23.720
2021	173.163	-14,1	0,08	360.513	102,6	0,13	533.676	-187.350

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

3. OTOMOTİV YEDEK PARÇA SEKTÖRÜ

3.1 Pazar Hakkında Genel Bilgi²

Bahreyn’de otomotiv ve otomotiv yedek parça üretiminin olmamasına rağmen, otomotiv yedek parçada yaygın bir tedarik ağı bulunmaktadır. Pek çok ünlü markanın Bahreyn’de satış ofisleri vardır. Bunların önde gelenleri arasında Robert Bosch, Continental ve Denso sayılabilir (Fitch Solutions, 2021).

Bahreyn’in oto yedek parça talebi özellikle son on yılda çok yüksek oranlarda artmıştır. Bunda artan araç satışlarının yanında bir çok Bahreyn’linin araçlarında kendi tarzlarına uygun değişiklikler yapma isteği etkili olmuştur.

Aşırı sıcak ve çöl koşulları araçlar üzerinde stres oluşturmakta, bu da fren balataları, dişli kutuları, soğutma sıvısı ve klima üniteleri parçaları gibi otomotiv yedek parça ürünlerine yüksek talep artışını getirmektedir. Önümüzdeki dönemde beklenen araç sayısı artışı ile beraber otomotiv yedek parça talebi de artacaktır.

2020 yılında Bahreyn’de en çok satılan marka Toyota olmuştur (Land Cruiser, Hilux, Prado and Corolla modelleri başta olmak üzere). Toyota piyasanın %40’ına sahiptir. Onu Nissan (en çok Sunny

² Veri ve tahminler Fitch Solutions, (2021), “Bahrain Autos Report 2021 q2”, www.fitchsolutions.com.

modeli) ve Lexus takip etmiştir. Çin’li üreticiler MG ve Changan son dönemdeki yüksek ihracat artışlarıyla piyasaya girmektedir (Fitch Solutions, 2021). Elektrikli araçlar henüz yeni yeni piyasaya girmekte olup henüz bir varlık gösterememektedir.

Lüks segmentteki araçların piyasada çok talep gördüğü, bazı markaların 2020 yılındaki salgın ortamında bile satışlarını artırmayı başardığı gözlemlenmektedir. Lincoln 2020 yılında satışlarını %21,7 artırırken Lexus %12,7 artırmıştır. Lexus, BMW ve Mercedes-Benz’in Bahreyn piyasasında 2021 yılı ve sonrasında lüks segmentinin liderleri olması beklenmektedir; ultra-lüks kategorisine ise Rolls-Royce ve Bentley Motors hakim durumdadır (Fitch Solutions, 2021).

2021 yılında ticari araç satışlarındaki artışın %3,2 olduğu tahmin edilmektedir (Fitch Solutions, 2021). Fitch Solutions ticari araç satışlarındaki artış tahminlerini, ekonominin toparlanacağı, buna bağlı olarak yerel işletmelerin hafif ticari araç ihtiyaçlarının artacağı, ihracattaki artışın nakliye araçlarına talebi artıracığı, inşaat sektöründeki güçlü toparlanmanın etkisiyle ağır ticari araçlara da talebin artacağı beklentilerine dayandırmaktadır.

Hafif ticari araçlarda piyasanın liderleri Toyota (Hilux) ve Isuzu (TF pick-up)’dır.

3.2. Sektöre Yönelik Tarifeler, İç Vergiler, Gümrük Uygulamaları, Ödeme ve Teslim Şekilleri

Bahreyn’de dış ticaret rejimi harmonize sisteme bağlıdır. Gümrük oranları ad valorem (katma değer üzerinden) olarak hesaplanmaktadır. Uygulanan gümrük vergilerinin oranları gümrük mevzuatına dayalı olarak belirlenir. Ülkede ithalat ve ihracatın tamamen serbest olarak yapılması amaçlanmaktadır. Bir kaç kalem dışında ticaret rejiminde ithalatı yasaklanan ürün yoktur.

İthalata ilişkin ödemeler akreditif, mal mukabili ödeme veya vesaik mukabili ödeme şeklinde olabilmektedir. İthalatçı ile ihracatçı firmanın anlaşmasından sonra malların gümrüklere gelmesini müteakip ithalatçı mal beyanında bulunup, gerekli belgeleri tevdi edip, ödenecek gümrük vergilerini yatırarak malı ithal eder. Bahreyn’de sermaye transferi, kar ve ücretlerden de herhangi bir vergi tahsil edilmemektedir. Yurt içinde serbestçe döviz bozdurulabildiği gibi yurt dışına döviz transferinde de herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

İthalat işlemleri esnasında Gümrük İdarelerince;

- Gümrük beyannamesi
- 3 nüsha halinde fatura,
- İhracatçıdan ithalatçıya (Bahreyn’de geçerli ticaret sicili sahibi) teslimat notu
- Taşıma acentasının teslim siparişi,
- 2 nüsha halinde mal beyanı,
- Menşe şahadetnamesi,
- Sigorta poliçesi,
- Konşimento (2 nüsha),
- İthalatı denetime tabi bir ürüne ilgili devlet kurumundan ithalat izin belgesi
- Banka alındısı,
- Şayet ürünün nihai varış yeri bir başka KİK ülkesiyse, istatistiksel amaçlı bildirim formu, belgeleri talep edilmektedir.

Gümrük işlemlerinin tamamlanabilmesi için gümrük beyanmesinin doldurulması ve gerekli diğer belgelerin ilgili gümrük birimine ibrazı gerekmektedir. Bu aşamadan sonra sırasıyla,

- İstatistik Ofisi
- İthalat/ihracat kontrol ofisi,
- Gümrük vergisi hesaplanması,
- Gümrük vergisi veznesi,

- Eşyanın gümrük beyannamesine uygunluğunun kontrol edilmesi,
- İthalatın tamamlanması işlemleri yapılmaktadır.

Bahreyn'in ithalatta uyguladığı gümrük vergilerine ve HS kodu bazında alınması gereken izin ve sertifikalara aşağıdaki sayfadan ulaşılabilir (izin ve sertifika adları Arapça olarak yer alıyor; kopyalayıp "google translate"e veya diğer otomatik çeviri programlarına atılabilir):

<https://bahraincustoms.gov.bh/en/tariff-finder>

Ülkede KDV, ilk kez 1 Ocak 2019'dan itibaren uygulamaya geçmiştir ve oranı %5 olarak belirlenmiştir. 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla ise KDV oranı %10'a yükseltilmiştir.

Bahreyn'in ticaret rejimi liberaldir. Firmalarımızdan ülkenin bürokrasisi, gümrük işlemleri, gümrüklerde yapılan muamele vs. hakkında şikâyet gelmemektedir. Bahrain Gümrük İdaresi, ayrıca ticareti kolaylaştırıcı önlemler almaya çalışmakta, otomasyonu sürekli artırmaktadır; ürünlerin gümrük işlemlerinin çevrimiçi yapılabilmesine başlanmıştır.

3.3. Sektörde İthalata Yönelik Tarife Dışı Uygulamalar

KİK Gümrük Birliği üyesi ülkeler standartlar açısından birleşik/ortak standart uygulaması için çalışmaktadırlar. Bu alanda mesafe alınmakla birlikte, üye ülkeler arasında uygulamada henüz tam bir birlik sağlanamamıştır. Hâlihazırda her bir ülke ya kendi ulusal standardını ya da KİK standartlarını (Gulf Standards Organization-GSO) uygulamaktadır.

Bahreyn standartları, ilgili teknik komiteler tarafından ulusal ihtiyaçları (güvenlik, kalite ve amaca uygunluk) karşılamaya yönelik bir şekilde hazırlanmaktadır. Bahreyn'deki standartlar çoğunlukla mevcut uluslararası standartların ya da KİK'in veya KİK üyesi bir ülkenin standartlarının adaptasyonu olarak ortaya çıkmaktadır. Bahreyn'de standartların geliştirilmesinde iki temel ilke göz önüne alınmaktadır: i) O konuda KİK standardı varsa ayrı bir Bahreyn standardı geliştirilmez, ii) Ticaret engelleri yaratacak yeni bir Bahreyn standardı geliştirilmez.

Standartlarla ilgili kuruluş Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı'na bağlı Bahreyn Test ve Metroloji Genel Müdürlüğü'dür (TMD) :

<https://www.moic.gov.bh/en/OurServices/Pages/Standardization-And-Metrology-Services.aspx>

Bahreyn'in uyguladığı standartların metinlerine aşağıdaki sayfadan ulaşılabilir:

<https://bsmd.moic.gov.bh/store/?lang=en>

Bahreyn'in ithalat rejimi liberaldir. İthalatçılar, istedikleri her türde marka, model ve spesifikasyonda malın ithalatını yapabilmektedirler.

Bahreyn'e yapılan ithalat, yasak veya kısıtlı olan az sayıda ürünler dışında serbest bir rejime tabidir. Türkiye'ye karşı KİK tarafından açılan ve halihazırda devam eden akülerde (piston motor batteries, with a capacity of 32 to 225 ampere-85071000 GTIP kodlu) anti-damping soruşturması haricinde herhangi bir anti-damping soruşturması, telafi edici vergi uygulaması vs. yoktur. Bahreyn Dünya Ticaret Örgütü tarafından kararlaştırılan tüm uygulamaları eksiksiz yerine getirmekte ve bu konuda bölge ülkeleri arasında öncülük etmektedir.

Heritage Foundation tarafından her yıl yayımlanan "Ekonomik Özgürlük Endeksi"nin 2022 raporuna göre Bahreyn, 177 ülke arasında en özgür 74. ekonomi olarak belirtilmiştir (Türkiye 107.

sırada). Bahreyn bu performansı ile KİK ülkeleri arasında BAE ve Katar'dan sonra üçüncü sırada yer almıştır; Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki 14 ülke içinde ise 4. sıradadır. Endeks ülkeleri dört geniş kategoride değerlendirmektedir: hukukun üstünlüğü (mülkiyet hakları, yönetimin dürüstlüğü, yargı etkinliği); devletin büyüklüğü (hükümet harcamaları, vergi yükü, mali sağlık); düzenleyici etkinlik (iş özgürlüğü, çalışma özgürlüğü, parasal özgürlük) ve açık piyasalar (ticaret özgürlüğü, yatırım özgürlüğü, mali özgürlük).

Arap Ligi'nin Arap İdari Kalkınma Örgütü (ARADO) tarafından BAE hükümetiyle işbirliği içinde düzenlenen Arap Hükümetleri Mükemmeliyet Ödülleri kapsamında Bahreyn İçişleri Bakanlığı Gümrük Müdürlüğü, "Ticareti Kolaylaştırmak için Ekonomik ve Gümrük Bilgilerinin Yönetilmesi" (Ofoq) projesiyle En İyi Arap Hükümeti Kalkınma Girişimi ödülüne layık görülmüştür.

3.4. Sektörel Dış Ticaret

Bahreyn'in 2020 yılında ithal ettiği oto yedek parça sektörü ürünlerinin toplam tutarı 278,1 milyon dolardı. 2019 yılında bu rakam 319,2 milyon dolardı. Bu durum %12,8 ihracat düşüşüne işaret etmektedir. Düşüş korona salgını kaynaklıydı. Bahreyn'de başarılı aşılamanın etkisiyle salgın hafiflemiş olup önümüzdeki dönemde ekonominin açılmasıyla otomotiv talebinin ve buna bağlı olarak da oto yedek parça talebinin artacağı tahmin edilmektedir. Tablo 4'te Bahreyn'in en çok ithal ettiği ilk 40 oto yedek parça ürünündeki ithalat değerleri 2020 ve 2021 yılları karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

"Montaj sanayinde kullanılan diğer taşıtların karasorü aksamı", "otomobil dış lastiği", "kara taşıtları için diğer aksam, parçaları", "kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için", "otobüs-kamyon dış lastiği", "dizel motorlar için aksam; parçalar", "kara taşıtları için suspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları", "kara taşıtları için fren ve servo-frenler vb. aksam, parçaları", "ateşleme bujileri" Bahreyn'in en çok ithal ettiği oto yedek parça ürünleri olmuştur.

Tablo 4'te Bahreyn'in En Çok İthal Ettiği İlk 40 Otomotiv Yedek Parça Ürünü (2020-2021)

GTIP	Ürün Adı	İthalat 2020	İthalat 2021	%Değ
87082990	Montaj sanayinde kullanılan diğer taşıtların karasorü aksamı	19.128.868	57.019.966	198,1
40111000	Otomobil dış lastiği; yeni	30.583.889	33.621.312	9,9
87089900	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları	37.267.305	20.340.859	-45,4
85071000	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için	14.658.596	15.416.203	5,2
40112000	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni	9.381.071	10.778.513	14,9
84099900	Dizel motorlar için aksam; parçalar	16.718.534	10.619.841	-36,5
87088000	Kara taşıtları için suspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları	7.118.458	7.662.621	7,6
87083000	Kara taşıtları için fren ve servo-frenler vb. aksam, parçaları	10.217.881	7.189.887	-29,6
85111000	Ateşleme bujileri	4.639.145	6.858.401	47,8
84079000	Diğer amaçlı pistonlu, içten yanmalı motorlar	11.246.210	6.673.884	-40,7
87089100	Kara taşıtları için radyatörler vb. aksam ve parçaları	3.655.602	5.218.458	42,8
87089300	Kara taşıtları için debriyajlar vb. aksam, parçaları	5.111.766	5.151.232	0,8
84213100	İçten yanmalı motorlar için hava filtreleri	5.092.839	5.139.832	0,9
84099190	Benzinli motorlar için aksam; parçalar	2.421.303	4.934.398	103,8

85122000	Diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları	3.142.680	4.841.421	54,1
84821000	Bilyalı yataklar (rulmanlar)	3.461.638	4.589.427	32,6
84072100	Deniz taşıtları için kıvılcım ateşlemeli motorlar-dıştan takmalı	3.957.044	4.164.854	5,3
87084000	Kara taşıtları için vites kutuları ve aksam, parçaları	3.220.454	3.582.521	11,2
84842000	Mekanik salmastralar	3.770.577	3.552.072	-5,8
84834000	Dişliler, dişli sistemleri, bilyeli vidalar, dişli kutuları	2.214.458	3.449.915	55,8
85072000	Diğer kurşun asitli akümülatörler	2.873.979	3.415.795	18,9
84099120	Benzinli motorlar için aksam; parçalar-silindirler	1.820.742	3.379.309	85,6
84099110	Benzinli motorlar için aksam; parçalar-pistonlar	1.567.667	3.297.381	110,3
84833000	Yatak kovanları [bilyalı veya makaralı yatak (rulman) içermeyenler] ve mil yatakları	2.389.352	3.239.228	35,6
84841000	İki yada daha fazla metal tabakalardan yapılmış contalar	3.769.201	2.718.524	-27,9
85129000	Motorlu araçların işaret cihazlarının aksam, parçaları	3.983.964	2.638.261	-33,8
84839000	Transmisyon mili, krank, kovan, dişli kutuları vb. parçaları	2.264.289	2.458.226	8,6
40118000	Kauçuktan yeni diş lastikler; yapı, madencilik veya sanayi elleçleme taşıtları ve makinelerinde kullanılan	1.954.034	2.300.985	17,8
85076000	Lityum iyonlu elektrik akümülatörleri	2.286.536	2.250.513	-1,6
84849000	Poşet, zarf veya benzeri ambalajlara farklı kompozisyonlarda takım veya grup halinde tertiplenmiş contalar	2.575.230	2.147.217	-16,6
87087000	Kara taşıtları için tekerlekleri vb aksam, parça/aksesuarı	2.636.701	2.142.740	-18,7
87089400	Kara taşıtları için direksiyon simitleri, kolonları, kutuları; aksam, parçaları	1.555.196	1.532.507	-1,5
84073420	Kara taşıtları için kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal pistonlu motorlar	1.005.112	833.606	-17,1
85443000	Ateşleme bujileri için kablo bağlantı takımları, taşıtlarda, uçaklarda veya gemilerde kullanılan diğer kablo bağlantı takımları	535.556	715.965	33,7
87141000	Motorsikletlere ait (mopedler dahil) aksam, parça ve aksesuar	686.462	529.718	-22,8
87149900	Bisikletlere ait başka yerde tanımlanmamış aksam ve parçalar	486.602	432.024	-11,2
84082000	Kara taşıtları için sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel veya yarı dizel)	495.332	353.751	-28,6

85073000	Nikel kadmiyumlu akümülatörler	3.194.483	304.836	-90,5
87082100	87.01 ila 87.05 Pozisyonlarında yer alan motorlu kara taşıtları için emniyet kemerleri	387.318	295.157	-23,8
85022000	Kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı, pistonlu motorlu elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları	493.602	287.823	-41,7

Kaynak: Bahrain Information and e-Government Authority Open Data Portal

Bahreyn'in 2021 yılında en çok ithal ettiği ilk 15 oto yan sanayi ürününde pazardaki ilk 5 ülkeden ve Türkiye'den ithalat değerleri Tablo 5'te yer almaktadır. Bahreyn'in en çok ithal ettiği 15 oto yan sanayi ürünü içinde Türkiye sadece dört üründe ilk 10 tedarikçi arasındadır ("montaj sanayinde kullanılan diğer taşıtların karasorü aksamı"-5. sırada, kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için-5. sırada ve otobüs-kamyon dış lastiği-8. sırada ve kara taşıtları için radyatörler vb. aksam ve parçaları-9. sırada). "Kara taşıtları için debriyajlar vb. aksam, parçaları" ile "benzinli motorlar için aksam; parçalar" da Türkiye 11. en büyük ihracatçıdır.

Piyasada Japonya'nın, Çin'in, ABD'nin, Almanya, G. Kore'nin, Tayland'ın ağırlıklı olduğu dikkat çekmektedir. Esasen bu ürünlerin hemen hemen tamamında Türkiye dünya piyasalarında rekabet gücüne sahiptir. Bahreyn piyasası Türk oto yedek parça sektörü için henüz keşfedilmemiş bir piyasadır.

Tablo 5: Bahreyn'in En Çok İthal Ettiği İlk 15 Otomotiv Yedek Parça Ürününde Pazardaki İlk 5 Ülke ve Türkiye

GTİP	Madde Adı	İthalat 2021	Pay (%)
87082990	Montaj sanayinde kullanılan diğer taşıtların karasorü aksamı	57.019.966	
	ABD	6.280.856	11,0
	TAYLAND	3.879.020	6,8
	ÇİN	1.737.447	3,0
	ALMANYA	1.616.300	2,8
	TÜRKİYE	1.158.784	2,0
40111000	Otomobil dış lastiği; yeni	33.621.312	
	ÇİN	13.277.698	39,5
	JAPONYA	10.784.954	32,1
	ALMANYA	1.501.424	4,5
	G. KORE	1.250.944	3,7
	TAYLAND	869.610	2,6
	...		
	TÜRKİYE-20	187.013	0,6
87089900	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları	20.340.859	
	ÇİN	4.781.957	23,5
	İTALYA	3.463.378	17,0
	JAPONYA	3.391.426	16,7
	ALMANYA	1.392.702	6,8
	TAYVAN	1.343.433	6,6
	...		
	TÜRKİYE-13	302.856	1,5
85071000	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için	15.416.203	

	HİNDİSTAN	7.079.969	45,9
	SUUDİ ARABİSTAN	1.434.674	9,3
	G. KORE	1.419.091	9,2
	ÇİN	1.203.916	7,8
	TÜRKİYE	1.153.974	7,5
40112000	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni	10.778.513	
	ÇİN	4.750.002	44,1
	HİNDİSTAN	1.970.612	18,3
	JAPONYA	1.003.850	9,3
	ABD	680.807	6,3
	MISIR	590.831	5,5
	...		
	TÜRKİYE-8	169.683	1,6
84099900	Dizel motorlar için aksam; parçalar	10.619.841	
	JAPONYA	4.939.484	46,5
	ABD	1.221.247	11,5
	G. KORE	1.091.408	10,3
	ALMANYA	1.074.561	10,1
	UNITED KINGDOM	504.109	4,7
	...		
	TÜRKİYE-15	59.684	0,6
87088000	Kara taşıtları için suspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları	7.662.621	
	ÇİN	1.696.920	22,1
	JAPONYA	1.309.335	17,1
	ALMANYA	820.381	10,7
	ABD	817.789	10,7
	HİNDİSTAN	484.383	6,3
	...		
	TÜRKİYE-18	38.964	0,5
87083000	Kara taşıtları için fren ve servo-frenler vb. aksam, parçaları	7.189.887	
	JAPONYA	2.505.150	34,8
	ABD	985.280	13,7
	ÇİN	815.007	11,3
	ALMANYA	791.854	11,0
	İTALYA	396.562	5,5
	...		
	TÜRKİYE-16	53.020	0,7
85111000	Ateşleme bujileri	6.858.401	
	JAPONYA	5.343.248	77,9
	ENDONEZYA	456.880	6,7
	ABD	305.270	4,5
	G. KORE	157.803	2,3

	TAYLAND	130.072	1,9
84079000	Diğer amaçlı pistonlu, içten yanmalı motorlar	6.673.884	
	JAPONYA	4.763.866	71,4
	ABD	1.451.002	21,7
	TAYLAND	217.090	3,3
	ÇİN	86.909	1,3
	TAYVAN	67.482	1,0
	...		
	TÜRKİYE-13	2.508	0,0
87089100	Kara taşıtları için radyatörler vb. aksam ve parçaları	5.218.458	
	JAPONYA	2.984.544	57,2
	ÇİN	635.577	12,2
	ABD	391.700	7,5
	TAYLAND	316.626	6,1
	TAYVAN	127.071	2,4
	...		
	TÜRKİYE-9	80.569	1,5
87089300	Kara taşıtları için debriyajlar vb. aksam, parçaları	5.151.232	
	JAPONYA	3.185.991	61,8
	ENDONEZYA	965.579	18,7
	ALMANYA	228.267	4,4
	ÇİN	134.941	2,6
	ABD	117.122	2,3
	...		
	TÜRKİYE-11	30.118	0,6
84213100	İçten yanmalı motorlar için hava filtreleri	5.139.832	
	ABD	1.509.376	29,4
	JAPONYA	920.417	17,9
	ALMANYA	325.722	6,3
	AVUSTURYA	163.660	3,3
	JAPONYA	143.975	2,9
	...		
	TÜRKİYE-11	31.489	0,6
85122000	Diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları	4.841.421	
	ABD	1.349.228	27,9
	JAPONYA	686.218	14,2
	ÇİN	521.921	10,8
	TAYVAN	329.383	6,8
	G. KORE	302.753	6,3
	...		
	TÜRKİYE-16	46.190	1,0

Kaynak: Bahrain Information and e-Government Authority Open Data Portal

3.5. Sektörde Türkiye ile İkili Ticaret

Türkiye'nin Bahreyn'e otomotiv sektörü ihracatı 2021 yılı itibariyle 4,2 milyon dolar civarındır. Bu rakam 2020 yılında 3,1 milyon dolar ve 2019 yılında 3,5 milyon dolar civarıydı. Bu durum korona salgını sırasındaki ihracat düşüşünün telafi edilmesinin de ötesinde, önemli bir ihracat artışına işaret etmektedir. 2020 yılı itibariyle ilk 40 madde toplam sektör ihracatımızın yaklaşık %98,4'ünü oluşturmaktadır. Tablo 6'da bu 40 üründeki 2021 yılı ihracatımız 2020 yılı ile karşılaştırmalı olarak verilmektedir.

Türkiye Bahreyn'e en çok "montaj sanayinde kullanılan diğer taşıtların karasorü aksamı", "kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için", "bilyalı yataklar (rulmanlar)", "kara taşıtları için diğer aksam, parçaları", "otomobil dış lastiği", "otobüs-kamyon dış lastiği", "kara taşıtları için radyatörler vb. aksam ve parçaları", "kara taşıtları için tamponlar vb. aksam, parçaları", "dizel motorlar için aksam; parçalar", "dizel veya yarı dizel elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları", "kara taşıtları için fren ve servo-frenler vb. aksam, parçaları", "diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları", "içten yanmalı motorlar için yağ-yakıt filtreleri" ihraç etmektedir.

Tablo 6: Türkiye'nin Bahreyn'e En Çok İhraç Ettiği İlk 40 Otomotiv Yan Sanayi Ürünü (2020-2021)

GTIP	Ürün Adı	İhracat 2020	İhracat 2021	%Değ
87082990	Montaj sanayinde kullanılan diğer taşıtların karasorü aksamı	368.206	1.158.784	214,7
85071000	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için	767.392	1.153.974	50,4
84821000	Bilyalı yataklar (rulmanlar)	7.511	353.404	4604,9
87089900	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları	337.528	302.856	-10,3
40111000	Otomobil dış lastiği; yeni	277.755	187.013	-32,7
40112000	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni	187.022	169.683	-9,3
87089100	Kara taşıtları için radyatörler vb. aksam ve parçaları	4.311	80.569	1768,8
87081000	Kara taşıtları için tamponlar vb. aksam, parçaları	49.024	64.392	31,3
84099900	Dizel motorlar için aksam; parçalar	38.337	59.684	55,7
85021200	Dizel veya yarı dizel elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları; 75 kVA < çıkış gücü <= 375 kVA	67.892	58.438	-13,9
87083000	Kara taşıtları için fren ve servo-frenler vb. aksam, parçaları	34.568	53.020	53,4
85122000	Diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları	21.828	46.190	111,6
84212300	İçten yanmalı motorlar için yağ-yakıt filtreleri	52.759	40.127	-23,9
84133000	İçten yanmalı pistonlu motorlar yakıt, yağ/soğutma pompaları	9.437	39.026	313,5
87088000	Kara taşıtları için suspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları	49.229	38.964	-20,9
84213100	İçten yanmalı motorlar için hava filtreleri	451.934	32.006	-92,9
84835000	Volanlar, kasnaklar (kasnak blokları dahil)	16.267	31.546	93,9
84099190	Benzinli motorlar için aksam; parçalar	19.233	31.489	63,7
87089300	Kara taşıtları için debriyajlar vb. aksam, parçaları	22.587	30.118	33,3

70072900	Yapıştırılmış cam yapraklardan oluşan diğer emniyet camları	10.496	29.574	181,8
87089400	Kara taşıtları için direksiyon simitleri, kolonları, kutuları; aksam, parçaları	19.980	26.381	32,0
85113000	Distribütörler; ateşleme bobinleri	11.660	23.821	104,3
87087000	Kara taşıtları için tekerlekleri vb aksam, parça/aksesuarı	18.120	22.623	24,8
87169010	Römorklar, yarı römorklar ve hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar için şasiler		21.258	
68138100	Amyant içermeyen fren balataları ve yastıkları	3.580	19.301	439,1
87163100	Tanker römorklar ve tanker yarı römorklar		18.045	
85015200	Çok fazlı diğer alternatif akım (AC) motorları; 750 W < çıkış gücü <= 75 kW	5.259	17.060	224,4
84831000	Transmisyon milleri (kam milleri ve krank milleri dahil) ve kranklar	1.168	16.631	1323,7
84129000	Diğer motorlar ve kuvvet hasıl eden diğer makinalar için aksam ve parçalar	10.831	15.892	46,7
85021100	Dizel veya yarı dizel elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları; çıkış gücü <= 75 kVA	13.473	11.076	-17,8
85011000	Elektrik motorları; çıkış gücü <= 37.5 W	4.872	10.953	124,8
87084000	Kara taşıtları için vites kutuları ve aksam, parçaları	9.401	9.793	4,2
84834000	Dişliler, dişli sistemleri, bilyeli vidalar, dişli kutuları	4.665	9.385	101,2
84839000	Transmisyon mili, krank, kovan, dişli kutuları vb. parçaları	23.157	8.567	-63,0
84833000	Yatak kovanları [bilyalı veya makaralı yatak (rulman) içermeyenler] ve mil yatakları	14.699	7.965	-45,8
84099120	Benzinli motorlar için aksam; parçalar-silindirler	2.876	7.342	155,3
70071100	Kara, deniz, hava, uzay araçları için uygun ölçü-şekilde cam	5.409	4.761	-12,0
85129000	Motorlu araçların işaret cihazlarının aksam, parça	39.709	3.896	-90,2
70091000	Taşıtlar için dikiz aynaları	3.341	3.406	1,9
85443000	Ateşleme bujileri için kablo bağlantı takımları, taşıtlarda, uçaklarda veya gemilerde kullanılan diğer kablo bağlantı takımları; izole edilmiş	2.266	3.275	44,5

Kaynak: Bahrain Information and e-Government Authority Open Data Portal

Türkiye'nin Bahreyn'e 2021 yılında en çok ihraç ettiği ilk 15 oto yan sanayi ürününde pazardaki en büyük rakiplerinin ithalat değerleri Türkiye ile karşılaştırmalı olarak Tablo 7'de yer almaktadır. Türkiye'nin en çok ihraç ettiği ürünlerin bile bir çoğunda piyasadaki ilk 10 tedarikçi arasında yer alamadığı görülmektedir. İlk 15 üründen sadece "bilyalı yataklar (rulmanlar)" da 4. sırada, "kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için"de 5. sırada, "montaj sanayinde kullanılan diğer taşıtların karasorü aksamı"nda 6. sırada, "dizel veya yarı dizel elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları"nda 6. sırada, "otobüs-kamyon dış lastiği"nde 9. sırada, "kara taşıtları için radyatörler vb. aksam ve parçaları"nda 9. sırada en büyük tedarikçiler arasındadır. Diğer 9 üründe ilk 10 tedarikçi arasına girememektedir. Piyasadaki en büyük rakipler Japonya, Çin, ABD, Almanya, Güney Kore, Tayland, Hindistan'dır.

Tablo 7: Türkiye'nin En Çok İhraç Ettiği İlk 15 Otomotiv Yan Sanayi Ürünüde Bahreyn Pazarı ve Türkiye

GTIP	Ürün Adı	İthalat 2021	%Pay
87082990	Montaj sanayinde kullanılan diğer taşıtların karasorü aksamı	57.019.966	
	JAPONYA	34.344.310	60,2
	ABD	6.280.856	11,0
	TAYLAND	3.879.020	6,8
	ÇİN	1.737.447	3,0
	ALMANYA	1.616.300	2,8
	TÜRKİYE	1.158.784	2,0
85071000	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için	15.416.203	
	HİNDİSTAN	7.079.969	45,9
	SUUDİ ARABİSTAN	1.434.674	9,3
	G. KORE	1.419.091	9,2
	ÇİN	1.203.916	7,8
	TÜRKİYE	1.153.974	7,5
84821000	Bilyalı yataklar (rulmanlar)	4.589.427	
	JAPONYA	2.318.026	50,5
	ABD	531.226	11,6
	TAYLAND	420.713	9,2
	TÜRKİYE	353.404	7,7
	ALMANYA	218.866	4,8
87089900	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları	20.340.859	
	ÇİN	4.781.957	23,5
	İTALYA	3.463.378	17,0
	JAPONYA	3.391.426	16,7
	ALMANYA	1.392.702	6,8
	TAYVAN	1.343.433	6,6
	TÜRKİYE-13	302.856	1,5
40111000	Otomobil dış lastiği; yeni	33.621.312	
	ÇİN	13.277.698	39,5
	JAPONYA	10.784.954	32,1
	ALMANYA	1.501.424	4,5
	G. KORE	1.250.944	3,7
	TAYLAND	869.610	2,6
	TÜRKİYE-20	187.013	0,6
40112000	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni	10.778.513	
	ÇİN	4.750.002	44,1
	HİNDİSTAN	1.970.612	18,3
	JAPONYA	1.003.850	9,3
	ABD	680.807	6,3
	MISIR	590.831	5,5

	TÜRKİYE-9	169.683	1,6
87089100	Kara taşıtları için radyatörler vb. aksam ve parçaları	5.218.458	
	JAPONYA	2.984.544	57,2
	ÇİN	635.577	12,2
	ABD	391.700	7,5
	TAYLAND	316.626	6,1
	TAYVAN	127.071	2,4
	TÜRKİYE-9	80.569	1,5
87081000	Kara taşıtları için tamponlar vb. aksam, parçaları	9.161.345	
	JAPONYA	4.375.340	47,8
	ABD	1.009.760	11,0
	ALMANYA	703.830	7,7
	MEKSİKA	492.606	5,4
	TAYLAND	448.829	4,9
	TÜRKİYE-15	64.392	0,7
84099900	Dizel motorlar için aksam; parçalar	10.619.841	
	JAPONYA	4.939.484	46,5
	ABD	1.221.247	11,5
	G. KORE	1.091.408	10,3
	ALMANYA	1.074.561	10,1
	İNGİLTERE	504.109	4,7
	TÜRKİYE-15	59.684	0,6
85021200	Dizel veya yarı dizel elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları; 75 kVA < çıkış gücü <= 375 kVA	2.543.339	
	ÇİN	1.042.543	41,0
	İNGİLTERE	767.441	30,2
	HİNDİSTAN	322.825	12,7
	UNITED ARAB EMIRATES	196.085	7,7
	FREE ZONE JABAL ALI	114.180	4,5
	TÜRKİYE	58.438	2,3
87083000	Kara taşıtları için fren ve servo-frenler vb. aksam, parçaları	7.189.887	
	JAPONYA	2.505.150	34,8
	ABD	985.280	13,7
	ÇİN	815.007	11,3
	ALMANYA	791.854	11,0
	İTALYA	396.562	5,5
	TÜRKİYE-16	53.020	0,7
85122000	Diğer aydınlatma/gözle görülebilen işaret cihazları	4.841.421	
	ABD	1.349.228	27,9
	JAPONYA	686.218	14,2
	ÇİN	521.921	10,8

	TAYVAN	329.383	6,8
	G. KORE	302.753	6,3
	TÜRKİYE-16	46.190	1,0
84212300	İçten yanmalı motorlar için yağ-yakıt filtreleri	8.549.607	
	TAYLAND	2.416.306	28,3
	JAPONYA	2.141.329	25,0
	ABD	1.557.136	18,2
	ÇİN	504.175	5,9
	ALMANYA	436.081	5,1
	TÜRKİYE-17	40.127	0,5
84133000	İçten yanmalı pistonlu motorlar yakıt, yağ/soğutma pompaları	2.449.272	
	ABD	468.997	19,1
	JAPONYA	466.140	19,0
	MEKSİKA	385.107	15,7
	ALMANYA	322.026	13,1
	ÇİN	208.332	8,5
	TÜRKİYE-11	39.026	1,6
87088000	Kara taşıtları için suspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları	7.662.621	
	ÇİN	1.696.920	22,1
	JAPONYA	1.309.335	17,1
	ALMANYA	820.381	10,7
	ABD	817.789	10,7
	HİNDİSTAN	484.383	6,3
	TÜRKİYE-18	38.964	0,5

Kaynak: Bahrain Information and e-Government Authority Open Data Portal

3.6. Sektörel Pazarda Dağıtım Kanalları

Bahreyn, Bölgenin en önemli lojistik merkezlerindedir. 79 lokasyondan oluşan küresel bir araştırmada dünyadaki en uygun maliyetli dağıtım merkezleri arasında sayılmıştır. Bahreyn'in ana limanı olan Khalifa Bin Salman Limanı'nın yanı sıra Bahreyn Lojistik Bölgesi ve Bahreyn Uluslararası Yatırım Parkı'na da ev sahipliği yapan Hidd bölgesi, DYY Araştırma'nın (Financial Times'in doğrudan yatırımlar alanında uzmanlaşmış bölümü) 'nakliye ve depolama maliyet etkinliği' kategorisinde küresel olarak birinci sırada yer almıştır. Söz konusu araştırma şirketinin "Transport and Warehousing Locations of the Future 2020/21 (Geleceğin Nakliye ve Depolama Merkezleri 2020/21)" yayınında, verilerin 79 ülke/bölge için beş kategori altında toplandığı belirtilmektedir: ekonomik potansiyel, iş dostu olma, maliyet etkinliği, insan sermayesi ve yaşam tarzı, bağlantılılık. 'Maliyet etkinliğini' ölçmek için, inşaat izinlerinin maliyeti, yakıt fiyatları, elektrik fiyatları ve diğerlerinin yanı sıra vergi oranları gibi bir dizi veri incelenmektedir.

Tüketici ürünlerinin %99,5'ü Bahreyn'e Khalifa Bin Salman Limanından gelmektedir. Diğer limanlar Mina Salman, Sitra Rıhtımı, ASRY ve Bahreyn Ham Petrol Limanıdır.

Bahreyn, KİK ülkelerine rahat ulaşılabilir bir konumdadır. 25 km'lik bir köprü ile Suudi Arabistan'a bağlanmaktadır (Kral Fahd Köprüsü-Causeway). Bahreyn havaalanı bölgesel bir temas noktası olarak işlev görmektedir. Yılda yaklaşık 4,4 milyon yolcu Bahreyn havaalanına gelmekteydi. Bahreyn'in havaalanı için yaptığı en büyük yatırım olan Havalimanı Modernizasyon Projesi 28 Ocak 2021 tarihinde tamamlanmış ve hizmete girmiştir. Havaalanını çok büyüten, çok şık ve modern bir görüntüye kavuşturan 1,1 milyar dolar tutarındaki projeyi Arabtec-TAV konsorsiyumu gerçekleştirmiştir. Modernizasyonla havalimanı yıllık 14 milyon yolcu ve 130,000 uçuş kapasitesine ulaşmıştır. Kargo kapasitesi ise 1 yıllık milyon metrik tona çıkmıştır.

Bütün bu avantajları sebebiyle Körfez ülkelerine dağıtım yapan pek çok firma Bahreyn'i üs olarak tercih etmektedir. Ülkedeki otomotiv yedek parça ithalatıyla uğraşan firmaların listeleri Ticaret Müşavirliğimizden alınabilir.

3.7. Sektörel Pazara Girişte Önemli Etkinlikler

Bahreyn'de ticari ilişkilerde yüzyüze görüşmeler önemlidir. Bahreyn'liler iyi eğitilmiş, nazik ve Türkiye'yi seven insanlardır. Firmalarımızın fuarlara ve heyetlere katılmaları önerilmektedir. Genellikle uzaktan e-posta ile gönderilen tekliflerle firmalar pek ilgilenmemektedir. Bahreyn'deki fuarların listesine aşağıdaki bağlantılardan ulaşılabilir:

<http://www.btea.bh/event-listing>

<https://10times.com/bahrain/tradeshows>

Ticaret Bakanlığınca, 2019 yılında Bahreyn'de düzenlenen 5 fuar Bireysel Katılımı Desteklenen Fuarlar listesine alınmıştır. 2020 yılında bireysel katılımı desteklenecek fuarların da olması planlanmaktaydı; ancak korona virüs salgını sebebiyle Bahreyn'deki fuarlar 2020 yılında ve 2021 yılı ilk üç çeyreğinde iptal edilmiştir. 2021 yılının son çeyreğinden itibaren fuarlar düzenlenmeye başlamıştır. 2019 yılında Bireysel Katılımı Desteklenen Fuarlar listesinde otomotiv alanında bir fuar yoktu. Ancak Bahreyn'de bu alanda düzenlenen fuar olması halinde firmalarımız katılma taleplerini bağlı oldukları İhracatçı Birlikleri aracılığıyla Ticaret Bakanlığımıza iletebilir ve ilgilendikleri fuarın Bireysel Katılımı Desteklenen Fuarlar listesine alınması önerebilir. Ticaret Bakanlığımız bu önerileri çok büyük ölçüde kabul etmektedir.

Firmalarımız ayrıca Körfez Bölgesi'ndeki başka ülkelerdeki otomotiv fuarlarına da katılabilir ve Bahreyn'deki ve diğer Körfez ülkelerindeki ithalatçıları standlarına davet edebilir.

Son yıllarda iş insanı kuruluşlarımızın organizasyonu ve Ticaret Müşavirliğimizin katkılarıyla çeşitli ticaret heyetleri düzenlenmiştir. Korona salgını öncesinde Türkiye İhracatçıları Meclisi organizasyonu ile 2-5 Kasım 2019 tarihleri arasında Türkiye'den Bahreyn'e genel kapsamlı bir ticaret heyeti düzenlenmiştir; heyete bir oto yedek parça firması da katılmıştır.

Korona salgını döneminde fiziki ticaret heyetleri yapılamaz hale gelince sanal heyetlere ağırlık verilmiştir. 24 Haziran 2020'de DEİK Türkiye-Bahreyn İş Konseyi organizasyonu, DEİK Türkiye Bahreyn İş Konseyi-Bahreyn Sanayi ve Ticaret Odası Sanal Heyeti ve beraberinde iş görüşmeleri düzenlenmiştir.

16 Mart 2021 tarihinde DEİK / Ortadoğu ve Körfez İş Konseyleri ve Bahreyn İşadamları Derneği (BBMA) tarafından "Türkiye-Bahreyn İş Görüşmeleri Serisi 2021/1. Toplantısı-Gıda ve Sağlık Buluşması" gerçekleştirilmiştir. DEİK ve BBMA bundan sonraki sanal heyetlere diğer sektörlerle devam etmeye karar vermiştir. Söz konusu sanal heyetlere dahil edilmesi planlanan sektörler arasında otomotiv ve otomotiv yedek parça sektörleri de yer almaktadır.

Son dönemde fiziki heyetlerin de düzenlenmesine tekrar başlanmıştır. 7-14 Ekim 2021 tarihleri arasında Bahreyn İş Adamları Derneği (Bahrain Businessmen's Association-BBMA) üyeleri ve diğer Bahreyn firmalarından oluşan bir heyet, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın davetiyle Samsun, Amasya, Çorum illerimizi ve sonrasında DEİK'in davetiyle İstanbul'u ziyaret etmiş; iş görüşmeleri yapmıştır. Görüşmeler çok olumlu geçmiştir.

Bahreyn İş Adamları Derneği, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı ve Fırat Kalkınma Ajansı'nın organizasyonuyla 7 Aralık 2021 tarihinde bir sanal ticaret heyeti organize edilmiştir. Söz konusu heyet bir anlamda daha önce Bahreyn İş Adamları Derneği'nin bu bölgelerimizi ziyaret ettiği ticaret heyetlerinin bir devamı ve takibi niteliğinde olmuş, ilişkileri pekiştirmek yönünde fayda sağlamıştır.

31 Mart 2022 tarihinde Türkiye-Bahreyn Karma Ekonomik Komisyon toplantıları gerçekleştirilmiştir. Toplantılar çok olumlu ve verimli geçmiştir. Karma Ekonomik Komisyon ticaretten turizme, sağlığa, müteahhitlik hizmetlerine, eğitime kadar pek çok konuda iş birliği için önemli bir çerçeve oluşturmaktadır. Toplantılar sırasında DEİK Türkiye Bahreyn İş Konseyi'nin ve Bahreyn tarafından da Bahreyn Ticaret ve Sanayi Odası ile Bahreyn Ekonomik Kalkınma Kurulu'nun (Economic Development Board) katılımıyla Türk ve Bahreyn'li iş insanları arasında yuvarlak masa toplantıları gerçekleştirilmiştir. Toplantının iki ülke iş insanları arasındaki iş birliğinin geliştirmesi açısından olumlu sonuçlar vereceği düşünülmektedir.

Firmalarımızın Ticaret Bakanlığımızın Dış Talepler Bülteni'ni takip etmesi tavsiye olunur. Ticaret Müşavirlerimiz/Ataşelerimiz kendilerine gelen Türkiye'den mal alım taleplerini bu bültende duyurmaktadırlar. Siteye üyelik ücretsizdir.

<https://distalep.ticaret.gov.tr/>

3.8. Ülke Pazarına Girişte Dikkat Edilmesi Gerekenler

Bahreyn vatandaşları yüksek satın alma gücüne sahip ve otomotiv merakı olan bir toplumdur. Lüks araç sahipliği yaygındır. Ayrıca orta ve düşük gelir seviyesine sahip yabancı çalışanlar da ülkenin yarıya yakın nüfusunu oluşturduğundan bu alanda da ihracat imkanları bulunmaktadır. Ülkede inşaat sektörünün canlı olması ağır makine ve yedek parçalarına, ülkenin bir lojistik merkezi olması kamyon, tır vb. ile bunların yedek parçalarına talebin her zaman canlı olmasına yol açmaktadır. Korona zamanında bile sektörde satışlar büyük düşüşler göstermemiştir. Korona salgını sonrasında ise ülke ekonomisi hızla toparlanmış, talep canlanmış.

Piyasada Çin, Japonya, G. Kore başta olmak üzere Uzak Doğu kaynaklı rekabet güçlüdür. Ancak Türk oto yedek parça ürünlerinin piyasada uygun fiyata sunulan yüksek kaliteleri ile ön plana çıkacağı düşünülmektedir. Türk oto yedek parça sektörü son yıllarda ülkeye ihracatını artırsa da henüz piyasayı yeterince keşfetmemiştir.

4. DEĞERLENDİRME

Bahreyn küçük bir ülke olmakla beraber alım gücü yüksek, gelişen bir pazardır. Otomotiv ve oto yedek parça talebi güçlüdür ve uluslararası raporlar talebin artarak süreceğini tahmin etmektedir. Bahreyn'in en çok ithalat ettiği oto yedek parça ürünlerinin hemen hemen tamamında Türk firmaları dünya piyasalarında yüksek rekabet gücüne sahiptir. Buna rağmen hala Bahreyn'in oto yedek parça ithalatı içinde Türkiye'nin payı %1,6 gibi çok düşük bir orandır. Türk firmaları henüz Bahreyn piyasasını ve arz ettiği potansiyeli yeterince tanımamaktadır.

Ayrıca, liberal ekonomik sistemi, iş yapma kolaylığı, Türkiye'yi seven iyi eğitimli, nazik insanları ile Bahreyn Türk firmaları için Körfez Bölgesine girmekte de önemli bir ilk adım olabilir. Diğer Körfez ülkeleri ile gümrük birliği içinde olması, merkezi konumu, lojistik imkanları sebebiyle, Bahreyn'i üs olarak seçip diğer Körfez ülkelerine de dağıtım yapmak mümkündür. 6 Körfez ülkesinin (Bahreyn, Kuveyt, Katar, Umman, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan) toplam nüfusu 58 milyon kişiyi, toplam GSYH'sı 1,6 trilyon doları, toplam ithalatı 519 milyar doları bulmaktadır.